

Δεν λειτούργησε η συνήθως αποτελεσματική μέθοδος

» «Φήμες» του Νιλ Σάιμον από τον ΘΟΚ σε σκηνοθεσία Στέφανου Κοτσιίκου

Ο Στέφανος Κοτσιίκος, έχοντας συνεργαστεί με πολλούς κυπριακούς θιάσους, έδωσε στο κοινό αρκετά δείγματα δουλειάς έτσι ώστε να γνωρίζουμε ότι τη σκηνοθετική του μανιέρα χαρακτηρίζει η ορθολογιστική προσέγγιση στο κειμενικό υλικό που έχει μπροστά του. Ανιχνεύοντας τις γόνιμες και τις άγονες περιοχές τού προς ανέβασμα έργου ξέρει να σπέρνει τις ιδέες και τα ευρήματα εκεί που θα υπάρχει αποτέλεσμα και να αποφεύγει τις μάταιες, λόγω εγγενών αδυναμιών του κειμένου, προσπάθειες. Ξέρει να γυρίζει τις παραστάσεις του με το καλό τους προφίλ προς τους θεατές αφήνοντας σε διακριτική σκιά αυτά που έχουν τη λιγότερη πιθανότητα να κερδίσουν το κοινό. Ιδιαίτερη διορατικότητα απέδειξε ότι διαθέτει ο Κοτσιίκος σ' ό,τι αφορά τον εντοπισμό των χιουμοριστικών φλεβών του κειμένου, καθώς και στην τήρηση των υφολογικών αναλογιών μεταξύ του κειμενικού υλικού και του τελικού σκηνικού προϊόντος.

Γι' αυτό και η απορία μου είναι τόσο μεγάλη. Τι συνέβη με τις «Φήμες»; Γιατί δεν λειτούργησε η συνήθως αποτελεσματική μέθοδος; Γιατί στο έργο του Νιλ Σάιμον ο Κοτσιίκος δεν διείδε τις δυνατότητες που πηγάζουν από τον ιδιαίτερο συνδυασμό της κωμωδίας καταστάσεων με την κοινωνική σάτιρα; Γιατί δεν πίστεψε τον ίδιο τον συγ-

γραφέα ότι μεγαλύτερο κωμικό εφέ μπορεί να επιτευχθεί αν οι άνθρωποι που εμφανίζονται στο κατώφλι του σπιτιού του άφαντου Τσάρλι είναι μόνο ελαφρώς κωμικά φωτισμένοι; Ο Νιλ Σάιμον αυξάνει σταδιακά τον κωμικό φωτισμό της κάθε φιγούρας συνδυάζοντάς το με τη σουρεαλιστική κλιμάκωση των περιπλοκών της υπόθεσης, ο Στέφανος Κοτσιίκος μοιάζει να δίνει το σύνθημα «Δώστε τα όλα!» από την πρώτη στιγμή ξεκινώντας από ένα υποκριτικό κρεσέντο που δεν έχει περι-

θώριο κλιμάκωσης. Πιστεύω πως επιμένει να προκαλέσει κωμικές εξάρσεις εκεί που η παρτιτούρα του έργου δεν τις προνοεί ακόμα, αποδυναμώνοντας έτσι τις προγραμματισμένες από τον συγγραφέα για αργότερα κορυφώσεις. Διαθέτει ένα θιάσο από εννέα ηθοποιούς του ΘΟΚ με αναγνωρισμένη κωμική δεινότητα. Για να μπει στο ρεπερτόριο του κρατικού θεάτρου ένας Νιλ Σάιμον σημαίνει ότι αποφασίστηκε πως αυτή τη συγκεκριμέ-

νη στιγμή ο θιάσος ή/και το κοινό του χρειάζεται να ανέβει στην κεντρική σκηνή μια ξεκαρδιστική κωμωδία χωρίς ιδεολογικές και συναισθηματικές επιβαρύνσεις. Ας δεχτούμε τη λογική αυτής της στοχοθέτησης, αναρωτιέμαι όμως αν θεωρείται ότι ο στόχος έχει επιτευχθεί.

Ακόμα μια απορία. Η σκηνογράφος και ενδυματολόγος της παράστασης Μελίτα Κούτα έχει μεταφέρει το έργο στη δεκαετία του '20. Ίσως αυτή τη στιγμή να κάνω λάθος και να εκτιθε-

μαι ανεπανόρθωτα, αλλά δεν έχω αντιληφτεί ότι μέσα στο κείμενο υπάρχουν ενδείξεις γι' αυτό, ούτε παρακολουθώντας την παλιά παραγωγή της ΕΘΑΑ, ούτε ακούγοντας τώρα το λόγο του γραμμένου του 1988 έργου του Νιλ Σάιμον. Αυτά που άκουσα ήταν οι αναφορές σε ένα ντοκιμαντέρ για τη ζωή του Χίτλερ, αναφορά στη Μέριλ Στριπ, κτλ. Μήπως ήταν εκούσιες προσθήκες για να συγκρούονται με τις πλούσιες εικαστικές αναφορές στην εποχή του Μεσοπολέμου; Μήπως η χρονική και

η στιλιστική της παράστασης έχει κάποιο νόημα που μου διαφεύγει; Είναι και πολύ επίμονη η υπογράμμιση της εποχής τόσο στην εσωτερική διακόσμηση του χώρου με την επιβλητική τοιχογραφία, όσο και στις εντυπωσιακές τουαλέτες των κυριών. Ακόμα και εκτός αίθουσας, μεταξύ των δύο πράξεων του έργου, στον τοίχο του φουαγιέ προβάλλονταν σκηνές παλιών κινηματογραφικών χρονικών της επιλεγμένης από τους δημιουργούς της παράστασης εποχής. Κι αν οι βασικοί

συντελεστές του έργου, ο σκηνοθέτης και η σκηνογράφος-ενδυματολόγος θεώρησαν ότι οι «Φήμες» ως έχουν δεν αποτελούν πρόκληση και τις μετέτρεψαν σε έργο εποχής, η μετατροπή αυτή είχε ως τίμημα μια δυσαρμονία μορφής και περιεχομένου.

Το κάθε ένα όνομα γραμμένο στο πρόγραμμα της παράστασης αντιστοιχεί με λίστα προηγούμενων επιτυχιών και θα μπορούσε να είναι εγγύηση για μια καλή παραγωγή.

ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

Απόδοση: Βάσια Παναγοπούλου, Χρήστος Καρχαδάκης. **Σκηνοθεσία:** Στέφανος Κοτσιίκος. **Σκηνικά-Κοστούμια:** Μελίτα Κούτα. **Σχεδιασμός φωτισμού:** Γιώργος Κουκουμάς. **Ζωγραφική εκτέλεση σκηνικού:** Martin Meason. **Μουσική επιμέλεια:** Στέφανος Κοτσιίκος. **Παίζουν:** Έλενα Παπαδοπούλου, Νεοκλής Νεοκλέους, Έλενα Χριστοφή, Σταύρος Λούρας, Μιχάλης Μουστάκας, Ζωή Κυπριανού, Ανδρέας Βασιλείου, Ερμίνια Κυριαζή, Γιώργος Μουαίμης

Τι συνέβη με τις «Φήμες»; Γιατί δεν λειτούργησε η συνήθως αποτελεσματική μέθοδος; Γιατί στο έργο του Νιλ Σάιμον ο Κοτσιίκος δεν διείδε τις δυνατότητες που πηγάζουν από τον ιδιαίτερο συνδυασμό της κωμωδίας καταστάσεων με την κοινωνική σάτιρα;